

est, Christofor. de Paz in scholiis ad l. hyl. l. 10. num. 7. Magon. Luscens. decis. 6. Golin. ubi proxime, num. 10. ubi, quod conjunctæ personæ intelliguntur, usque ad quartum gradum, ut agere sine mandato possint.

40 Atque etiam de amico, si maxima sit amicitia; Bartol in leg. non solùm, §. qui alieno, num. 1. ff. de procurat. Abbas in cap. accedens: 2. num. 8. lit. A. ut lit. non contest. Menchac. dist. cap. 23. num. 7. Golin. num. 14.

41 Hippolyt. in l. 1. C. de rap. virgin. Alciat. in l. lite, §. amicos, ff. de verbor. signific. Nam vera amicitia similis est strictissimæ cognationi, Tiraquel. de pen. temp. caus. 22. Menoch. de presump. lib. 4. pres. 89. num. 70. cum seqq. Golin. ibidem, Hippol. sing. 35. 1. Maur. supr. dist. sect. 7. cap. 2. num. 23. fol. 384. Prosper Caravit. Rit. 160. num. 9. Alexand. in l. 1. §. lex Falcidia, ff. ad l. Falcid. Pacian. de probat. lib. 1. c. 29. n. 23. facit illud Proverbior. cap. 18. Vir amicus ad societatem magis erit, quam frater. Extat egregia Senecæ sententia Epistol. 105. qui patrem filii mortem lugentem reprehendit, inquit: Quid magis faceres, si amicum perdidisses:

Ibi: Qua ratione perpensa cum Romanus.

42 Verus ac genuinus est intellectus, quem D. Covarr. tradit hic, ad textum in cap. nonnulli 28. §. cum. autem, de rescript. ubi, re adamussim considerata, non obscure probatur, conjunctum non adinitti ad ea, quæ defirant speciale mandatum sine illo; etenim exceptum debet esse de contentis sub regula, leg. sed an ultro, 10. §. 1. ff. de negot. gest. Cyriac. controverf. 210. num. 6. Bartol. in leg. 1. in fine, ff. de regul. jur. Menoch. consil. 140. numer. 17. Sed Pontifex ab illa regula: Ut nullus sine speciali mandato ad impetrandas literas justitiæ accedat, excipit conjunctos. Igitur si non exciperentur, excipit conjunctos. Igitur si non exciperentur, excipit conjunctos. Igitur si non exciperentur, excipit conjunctos. Igitur si non exciperentur, excipit conjunctos.

44 Illius autem rigorem ita praxis temperavit, ut hodie qui bet cum generali mandato non prohibeatur eas literas impetrare, sicut cum D. Covarr. testantur Navarr. in cap. si quando; precludio 1. num. 2. de rescript. Mandos. in prax. commiss. in prima forma preclud. ultim. Vant. de nullit. ex defect. jurisdict. delegat. num. 87. Et licet Croti interpretationem admitti, litera textus patitur, congrua tamen non videtur, quia verosimile non est, voluisse Legislatorem eximere conjunctos à pœna legis, & non ab ejus prohibitione, cum quoad eos illud esset constitutio, si manerent exempti à supplicio propter transgressionem, argumento leg. fin. ff. de offic. ejus: Verius itaque est, ac receptum communiter, in illo versiculo: Nisi forte, conjunctos exceptos fuisse ab illa prohibitione, atque ita posse sine mandato literas justitiæ impetrare, etiam juxta illius constitutionis rigorem, Felin. ibi. column. 16. Golin. ubi supra, part. 3. cap. 2. num. 1.

45 Objectio Decii contra interpretationem communem leg. patri pro filio 28. ff. de minorib. non obstat; quia verba Consulti rectè intellecta ipsam aperte probant: Duæ enim ibi clausulæ inferuntur circa petendam restitutionem in integrum pro conjunctis. Prima ibi: Ex quo apparet, ceteros, cognatos, vel affines alterius esse conditionis. Hic ostenditur, hujusmodi personas non esse audiendas invito eo, qui læsionem est passus, quia sua non interest, sicut patris, qui de peculio tenetur. Secunda subjungitur ita: Nec aliter audiri oportere, quam si ex voluntate

adolefcentis postulent. Ac si dicat Consul, non solum admittendi non sunt cognati, adolescente invito, ut pater; verum etiam debent habere voluntatem, id est, mandatum ad consequendam in integrum restitutionem: per quæ verba prorsus excluduntur conjuncti sine mandato; nam quando ut tales, causas aliorum agunt, non veniunt ex tacita, aut expressa ipsorum voluntate, quanquam contra voluntatem domini agere nequeant, l. Pomponius 40. §. in his autem, ff. de procurat. Golin. ubi proxime, nu. 12. Castren. in l. non solum, §. qui altero, ff. eod. tit. Hyppol. dist. sing. 228. nu. 2. nam si ita foret, admitterentur nomine procuratorio, si quidem procurator est, quia aliena negotia domino volente gerit, l. 1. ff. procurat. Golin. part. 1. c. 1. n. 9. Paz. in prax. dist. annot. 4. nu. 1. August. Barbof. in collect. ad rubric. C. de procurator. & sufficit tacita voluntas, seu præsumpta, l. si remunerandi 6. §. si passus, ff. mand. l. vel universorum. 12. ff. de pignor. act. l. semper 61. ff. de reg. jur. Consanguinei autem non audiuntur ut procuratores, Bald. decis. 415. Cavalcan. decis. 24. 48. Rebuf. in tract. nominat. q. 14. nu. 106. Golin. part. 3. ca. 2. nu. 38. Gratian. discep. c. 573. n. 48. Cavalcan. decis. 24. de judic. Tapat. variar. tit. 89. c. 2. vers. Quintus. Unde cum in dist. l. patri, doceamur, non esse conjunctos audiendos, nisi habeant adolescentis voluntatem, manifestè colligitur, eos sine mandato repellendos; nam quoties ita accedunt, voluntatem non habent ex dictis; cum ergo mandatum si opus, debet esse speciale prout postulatur ad petendum auxilium restitutionis; d. l. illud, 26. §. fin. ff. de minor. nam etsi consanguineo permittatur agere ea, quæ cum generali mandato expediuntur l. sed & hæc 35. ff. de procur. minime tamen concessum est, ut cum generali mandato possint exequi, quæ illud speciale desiderant, quod nullo jure cautum reperitur.

Verf. Superest tamen.

Quod in c. constitutus, de in integr. restit. præcessit mandatum speciale fratris ad impetrandam in integrum restitutionem, sentiunt Mench. dist. cap. 23. nu. 11. & 12. Caldas in dist. verb. Implorandum, n. 8. vers. Non etiam obstat, quæ vera videtur interpretatio; vel dici posset, fratres res habere communes, atque ideo intererit fratris, qui comparuit, alterum quoque restitui, quo casu mandatum non desiderari. docuit Odd. d. quest. 31. art. 9. nu. 38. facit d. l. patri, perpensa ratione; cui Consulitus innititur, dum de patre loquitur; & quod tradit Golin. d. part. 3. c. 2. nu. 17. ubi ex aliis probat, posse conjunctum, etiam invito domino, agere, cum sua principaliter interest.

Ad Num. 6.

Intellectus iste ad d. cap. constitutus 8. de in integ. restituit. meritò rejicitur; tum quia communis resolutio est de jure communi, non posse litis consortem sine mandato alterius agere ante litis contestationem, de quo videndi sunt Felin. in ca. cum. M. nu. 8. de constitut. Ripa ibi, a n. 52. Socin reg. 160. Bernard. Diaz. reg. 136. ubi Additio, Duen. reg. 132. Padil. in l. error. nu. 34. col. 3. C. de jur. & fact. ignor. Greg. Lop. in l. 10. gloss. 7. tit. 5. p. 3. Christoph. de Paz in l. 10. hyl. tit. 12. qui duo ultimi asserunt per d. l. 10. Partita, introductum esse, ut consors litis valeat ante litem contestatam in judicio experiri sine mandato. Tum etiam, quod ad ea, quæ mandatum requirunt speciale, consors litis non auditur sine illo: quod planè probatur in d. l. 10. Partita, ubi æquiparatur litis consors consanguineo, sed consanguinei non admittuntur ad

expe-

expedienda, quæ speciale mandatum postulant, ut probavimus. Igitur nec consors litis.

53 Illud autem, quod D. Covarr. in fine hujus versiculi ait, posse scilicet defendi, consanguineum simul & consortem litis admittendum sine mandato ad postulandum beneficium restitutionis; verum videtur, si à Parte non opponatur; Greg. Lop. in l. 15. gloss. 2. tit. 5. p. 3. ubi docet, quod sine speciali mandato peti potest restitutio in integrum, si defectus non objiciatur ab adversario. Ex qua doctrina rectè infertur, quod D. Covarr. probabile dixit. Hinc alius intellectus aptatur d. cap. constitutus, ubi ideo frater sine mandato admittitur, ut conjunctus, ac consors litis, quia Pars contraria defectum mandati non allegavit.

55 Quomodocumque autem conjunctus sine mandato agere permittatur, non potest ad id alium substituere, Joan. Garc. reg. 21. quod ante litis contestationem procedit; nam post eam, bene alium suo nomine subrogabit; Golin. part. 3. c. 2. nu. 23. Bald. in cap. Nantius, nu. 34. de procurator. Roman. sing. 227. nu. 4. & conf. 241. nu. 10. Jaf. in l. quod quis, nu. 1. vers. Septimo fallit, C. de de procurator. Joan. de Grassis de substitut. procurat. verb. Procuratores, in tract. magn. Rota decis. 34.

56 aliis 677. Ratio est, nam cum ad substituendum procurator, antequam litem contestetur, debeat habere speciale mandatum, capit. 1. §. 1. de procurat. in 6. leg. 19. tit. 5. part. 3. Vanti. de nullitat. tit. ex defectu mand. nu. 109. Paz in praxi, annot. 4. nu. 5. Petr. Barbof. in comment. ad ordinam. Reg. Lusit. lib. 3. tit. 48. §. 28. num. 2. Surd. decis. 195. nu. 9. Grass. supra verb. Cum potestate substituendi, nu. 1. Golin. part. 2. cap. 5. nu. 65. Mozz. de contractib. tit. 4. ord. 4. ver. 77. Chaffan. in consuetudin. Burgund. rubric. 4. §. 1. nu. 4. vers. Adverte quod potestas substituendi, id conjunctus facere nequit, cui non licet, quæ speciale mandatum postulant,

57 ut supra probavimus. Postquam autem procurator litem fuerit contestatus virtute generalis mandati; quia dominus litis effici dicitur, Seraphin. decis. 1118. nu. 2. Golin. part. 3. cap. 4. nu. 38. Guid. Pap. decis. 119. alium suo loco jure constituit, ex præallegatis juribus, & l. si procuratorem §. 1. ff. mand. l. neque 11. §. fin. de procurator. Gloss. in cap. ex parte Decani, verb. Mandatum, de rescript. Gall. practicar. observat. lib. 1. observat. 72. nu. 11. Menoch. de pres. lib. 2. pres. 38. nu. 1. Myfinger. observat. 43. cent. 1. Petr. Barbof. in l. cum prætor. §. 1. n. 104. cum seqq. ff. de judic. quod & conjunctus facere non prohibetur. Alexand. tamen Trentacinq. variar. resol. lib. 2. resol. 3. tit. de procurator. n. 16. sentit, posse conjunctum etiam ante litem contestatam substituere; idem videtur Speculatori, tit. de procurator. §. ratione quoque constituentis, n. 9. Jacob. in l. 1. C. de procurator.

Verf. Nonò erit.

58 Quod Prælatus, Tutor, Curator, & aliæ personæ similes administrationem alieni patrimonii habentes, possunt petere sine speciali mandato in integrum restitutionem, docent Greg. Lop. in d. l. 15. tit. 5. part. 3. gloss. 2. Odd. d. quest. 38. n. 33. Mauric. cap. 27. n. 3. cum sequentibus. Menoch. conf. 936. à 59 num. 4. Nam illis, quibus à lege administratio committitur, eam liberam habere censentur, l. Præles 12. C. de transact. Alex. Trentacinq. dist. tit. de procurator. resol. 1. per totam. Guttier. de tutel. 1. p. cap. 1. n. 15. & part. 2. cap. 6. nu. 2. Menoch. conf. 22. nu. 14. Joan. Garc. de donat. remunerat. nu. 23. Caldas in dist. l. si curatorem, verb.

Sine curatore, nu. 120. atque ideo omnia possunt peragere, quæ permittuntur illis, quibus à domino cum libera mandatum concessum est: sic propter calumniam jurare possunt, Petr. Gregor. syntagm. lib. 48. cap. 7. n. 4. Camil. Borrell. in summ. decis. tom. 1. tit. 51. de juram. calumn. nu. 24. P. Suar. de Relig. tom. 2. tractat. de jurament. lib. 2. cap. 3. n. 3. Scaccia de judic. lib. 2. cap. 1. n. 21. & 255. & alii plures apud Barbof. in collect. ad l. 2. §. 2. nu. 6. C. de jur. propter calum.

Verf. Decimò ad notandam.

Ad defendendum illum; contra quem in integrum 60 restitutio petitur, non est necesse speciale mandatum; Gregor. Lop. in dist. gloss. 2. Barbof. in collect. ad dist. l. unie. nu. 3. C. etiam per procurat. qui Sforciam Oddum refert: Golin. p. 2. cap. 5. n. 22. in fine, Mozz. supra, tit. de mandat. vers. Venio ad quartum, à nu. 12. ad 23.

AD CAPUT VII.

De hypotheca cum pralatione, quæ uxori pro dote competit.

SUMMARIUM.

- 1 Qui de dote, ejusque privilegiis differuerunt.
- 2 Mulier habet tacitam hypothecam in bonis mariti pro dote.
- 3 Etiam si matrimonium verum non sit, modo mulieris bona fide fuerit contractum.
- 4 In matrimonio putativo mulier agit ad dotem conditione sine causa cum hypotheca.
- 5 Sponsa de futuro gaudet hypotheca pro eo, quod in dotem futuram præstitit.
- 6 Mulier habet hypothecam pro dote in bonis soceri.
- 7 Et in bonis fidejussorum mariti.
- 8 Quando permissum est, fidejussores pro dotibus à marito accipere.
- 9 Bona minoris immobilia sine decreto hypotheca dotali subjiciuntur.
- 10 Non prodest viro protestatio, quod non vult bona sua pro dote obligare.
- 11 Pactum, quo mulier hypotheca dotali renunciat, est nullum.
- 12 Quid si firmetur juramento.
- 13 Hæretica non habet hypothecam pro dote.
- 14 Quid de Hebræa muliere.
- 15 A quo tempore incipiat pro dote tacita hypotheca.
- 16 Hypotheca jus transit in quemcumque mulieris successorem.
- 17 Viro competit hypotheca pro dote promissa tam in bonis uxoris, quam alterius promissoris.
- 18 Non habet pralationis privilegium.
- 19 Protestatio non liberat ab hujusmodi hypotheca promissorem, nisi maritus consentiat.
- 20 Pro bonis paraphernalibus competit tacita hypotheca sine pralatione.
- 21 Hujusmodi hypotheca tacita extinguitur per expressam.
- 22 Bona paraphernalia quæ sunt.
- 23 Pro donatione propter nuptias datur tacita hypotheca sine pralatione.
- 24 Quando mulieri concedatur privilegium pralationis pro donatione propter nuptias.
- 25 Pro augmento dotis mulier gaudet hypotheca cum pralatione.
- 26 Quando vir auget dotem, augmentum habet hypothecam sine pralatione.